Op Stap

Aan:	Wethouder Van Doorninck
Van:	[redacted], [redacted]s@amsterdam.nl Aanwezig op de dag zelf: [redacted]@amsterdam.nl
Gebeurtenis:	Start bouw onderstation
Datum en tijd:	12 juli 11.00-12.00u
Plaats / adres:	Fysiek, bouwkeet Gemeente Amsterdam op Centrumeiland, Strandeilandlaan. Zie bijgevoegd kaartje.
Algemeen, achtergrond, belang:	**Aanleiding** Op Strandeiland start de bouw van een onderstation. Dit is het eerste gebouw wat op Strandeiland wordt gemaakt en heeft een mooi samenwerkingsproces doorlopen met Liander. **Samenwerking met Liander – programma EVA** De vraag naar elektriciteit in Amsterdam stijgt snel. De economie blijft groeien, de samenleving digitaliseert, er worden in een recordtempo huizen gebouwd en de energievoorziening verduurzaamt. Dit zorgt ervoor dat de vraag naar elektriciteit snel stijgt. Hiervoor moet het elektriciteitsnetwerk worden versterkt: in de komende 10 jaar moet de elektriciteitsinfrastructuur minimaal worden verdubbeld. In het samenwerkingsprogramma Elektriciteit Voorziening Amsterdam (EVA) werken gemeente Amsterdam en Liander intensief samen aan het toekomstbestendig maken van het elektriciteitsnetwerk. Uitdagingen hierbij zijn de benodigde ruimte voor infrastructuur in combinatie met de beperkte ruimte in de stad, de complexe en volle ondergrond, en de kaders, wet en regelgeving op het gebied van onder andere welstand, geluid en elektromagnetische velden. Daarnaast wordt het toepassen van vraag en aanbod sturing vanuit dit programma versneld toegepast met verschillende pilots in de stad (zoals ArenAPoort Life). Het realiseren van een toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk en het reduceren van de impact op dit netwerk is een maatschappelijke opgave waar de gemeente graag samen met Liander en andere partijen de verantwoordelijkheid voor nemen. **Waarom een nieuw onderstation op Strandeiland?** De belasting van bestaand IJburg wordt gevoed vanaf het transformatorstation Hoogte Kadijk. De belasting van deze drie verbindingen neemt jaarlijks toe, omdat het bouwen van woningen op IJburg doorgaat. De voeding vanuit Hoogte Kadijk is beperkt doordat het station tegen zijn maximale capaciteit aan loopt. De groei van IJburg is daarmee niet meer te voeden vanuit Hoogte Kadijk. Daarnaast is er capaciteit nodig voor de binnenstad van Amsterdam vanuit Hoogte Kadijk. Om op de geplande woningbouw op Strandeiland en Buiteneiland aan te sluiten en de belasting van bestaand IJburg (gedeeltelijk) over te nemen, wordt een nieuw transformatorstation gebouwd op Strandeiland.

Waar komt het onderstation op Strandeiland?
Het onderstation komt in de zuidwestelijke hoek van Strandeiland in de buurt de Makerskade. De Makerskade wordt een woon werk gebied en heeft een uitgestrekt waterfront tegenover Centrumeiland. Op de Makerskade komt losstaande bebouwing op een doorlopende openbare kade en dit biedt kansen voor een gemengd en stoer woon- en werkmilieu: de Makerskade. Het gebouw doet mee in deze sfeer.

Hoe gaat het gebouw eruit zien?

Het ontwerp verwijst naar een machine (maken/werken/machine): krachtig, ruig en expressief. Het patroon is niet alleen mooi maar ook functioneel: Er zitten namelijk ook nestplekken voor vogels verscholen in het patroon.

Er is veel aandacht gegaan naar de positie van het gebouw, de opstelling van de verschillende onderdelen. Dit op zich is al bijzonder omdat Liander eigenlijk altijd met standaard bouwstenen en opstellingen werkt. Voor deze plek zijn de gebouwen anders gepositioneerd om het terrein eromheen compacter te maken en in te passen in dit bijzonder gebied. Een basisgedachte van het ontwerp is: **verstop niet deze functie maar laat juist zien wat hier gebeurt**. **Het is een belangrijke functie voor de stad, vier het gebouw.** Daarom staat het gebouw ook prominent aan het water.

Om het gebouw leesbaarder te maken en te vertellen wat zich in het gebouw afspeelt is het meest opvallende onderdeel juist extra benadrukt: de transformatoren. 'Hier gebeurt het!' Die hebben een indrukwekkende hoogte en onderscheidende materialisering gekregen.

Duurzaamheid is als integraal onderdeel meegenomen in de ontwerpopgave en dat heeft geleid dat op alle duurzaamheidsthema's een stap extra is gezet. Het eerste gebouw op Strandeiland heeft iig de lat hoog gelegd voor de rest van de ontwikkeling.

- Op het gebouw zijn op de hoge daken zoveel mogelijk zonnepanelen geplaatst en gebouw is voorzien van laadpunten voor elektrische auto's.
- Het gebouw krijgt circulaire bakstenen en houten kozijnen.
- Aan de rainproof opgave wordt voldaan door een sedumdak en maatregelen op het binnenterrein. Ook komen er nestkasten voor vleermuizen en vogels.

Hoe draagt dit gebouw bij aan de duurzaamheidsambitie op Strandeiland?
Strandeiland heeft hoge ambities voor de energieprestatie van gebouwen en daagt de markt uit om energieneutrale woningen te maken en in te zetten op zoveel mogelijk emissievrij door elektrisch vervoer en deelmobiliteit te faciliteren in mobiliteithubs.

	Dit draagt bij aan een energieneutraal eiland. De ambitie voor Strandeiland is nog hoger, we hopen een energieleverend eiland te worden. Hiervoor is dus weinig nieuwe toevoer van stroom benodigd maar wel een slim energienetwerk waar kan worden ingespeeld op vraag en aanbod naar energie. Voor Strandeiland is er daarom afgelopen jaar in samenwerking met Liander een onderzoek gedaan naar de opties voor een slim energienetwerk met doel om maatschappelijke meerwaarde te vergroten. Dit kan bijvoorbeeld door iets te sturen naar een ander moment, tijdelijk op te slaan, of te converteren naar een andere energievorm. Geadviseerd is om bij de mobiliteithubs in te zetten op criteria die dit netwerk faciliteren. Door in te zetten op een dergelijk slim net hebben we minder energie nodig vanuit het onderstation waardoor de benodigde energie gebruikt kan worden voor andere delen van IJburg. **Aandachtspunten om te benoemen in praatje (ca 5 min):** - Het onderstation is het 1e gebouw op Strandeiland, start van een groot gebiedsontwikkelingsproject met 8000 woningen. - Een onderstation inpassen is een enorme opgave om ruimtelijk en tijdig te realiseren maar het is hier gelukt. - Het wordt een kwalitatief en duurzaam ontworpen gebouw: het gebouw mag gezien worden. Een goed voorbeeld voor hoe wij de vele stations die nog ingepast moeten worden ook graag zien. - Strandeiland wordt een duurzaam en energieneutraal eiland, ambitie energieleverend, daarvoor is samenwerking ook hierna belangrijk voor een slim energienet. En mooi dat daarin samen wordt opgetrokken. - Stadsbreed is er een goede samenwerking in het EVA-programma met Liander waar toe wordt gewerkt naar een uitbreiding en robuust energienet in heel Amsterdam. - Gezien de urgentie en complexiteit van de opgave vragen wij ook het Rijk om ons hierbij te helpen met de juiste instrumenten om het netwerk snel uit te kunnen breiden, het toe kunnen passen van vraag- en aanbod sturing en bedrijven te kunnen bewegen om hun vermogensvraag te kunnen reduceren. En om dit soort ontwikkelingen te kunnen bekostigen wordt ook aandacht gevraagd voor voldoende financieringsruimte voor netbeheerders. **Aandachtspunten n.a.v. actualiteit 9 juli 2021** - Uit vrijdag 9 juli van Liander verkregen informatie blijkt dat er naar alle waarschijnlijkheid op korte termijn voor nog een onderstation in Amsterdam congestie moet worden afgekondigd door Liander - Liander heeft nog niet officieel bij ons gemeld dat er sprake is van congestie - Liander brengt de exacte situatie hiervan z.s.m. in beeld,

	maar dit zal niet voor het moment op Strandeiland gereed zijn. - We willen graag dat u hiervan op de hoogte bent in het geval [redacted] dit in een gesprek zal benoemen. - We zijn opnieuw verrast (het lijkt erop dat deze situatie al veel eerder inzichtelijk had kunnen zijn en tegelijk had kunnen worden gemeld met de andere congestiegebieden) [redacted] **benoemt in zijn praatje volgende punten:** - Onderstations als deze op Strandeiland zijn hard nodig om het energienet te ontlasten gezien de grote behoefte aan energie en woninguitbreiding in Amsterdam. - Er zullen nog meer onderstations bij moeten in de komende jaren in Amsterdam om te voldoen aan de behoefte. - Strandeiland is een voorbeeldproject waarin bij begin van gebiedsontwikkeling energie is meegenomen (uniek) Goed voorbeeld van samenwerking **Doorloop 12 juli:** **Wie is aanwezig:** Projectteam onderstation Strandeiland + programmamanager EVA, Liander, Qirion, Aannemersbedrijf Dekker. **11.00 aanwezig** - Er wordt verzameld bij de bouwkeet van de Gemeente Amsterdam op Centrumeiland. Verplicht is om hier een hesje, helm en bouwlaarzen aan te doen, dit ligt klaar. **11.15-11.20** - [redacted] [redacted] Strandeiland) heet de groep welkom en begeleidt de groep naar werkterrein van onderstation op Strandeiland (ca 5 min lopen) **11.20-11.25** - Men verzamelt buiten op het werkterrein van Liander. [redacted] vertelt iets over plek van Strandeiland en onderstation **11.25-11. 30u** - U houdt uw praatje (5 min) **11.30-11.35u** - [redacted] [redacted] Liander) houdt zijn praatje (5min) **11.35-11.40u** - Feestelijk handelingsmoment, u en [redacted] krijgen beiden een stekker met eigen logo's die op elkaar passen, fotomoment & applaus (zie plaatje op pagina 3)

	11.40-11.45u - Koffie/thee taart in de bouwkeet **12.00u** - Einde officiële moment

---

Ambtelijke ondersteuning / aanwezigheid bij gebeurtenis:	Naam: [redacted]	Tel: [redacted]
Organiserende partij:	Projectteam Strandeiland & Liander Contactpersoon Liander: [redacted]	Tel: [redacted]

Handelingsmoment, stekkers op elkaar pluggen:

Locatie onderstation (rode vlakje op Strandeiland):

Artist impression onderstation Strandeiland:

